

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Емил Спасов Панушев

За дисертационния труд

„ДИФУЗИЯ НА ТЕХНОЛОГИИТЕ – ЗНАНИЯТА – УМЕНИЯТА
КАТО РЕЗУЛТАТ ОТ ДИРЕКТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ“

На Магдалена Бичковска

ОБЩА ОЦЕНКА

Представеният дисертационен труд е посветен на важни аспекти от иновационния процес в съвременните компании – дифузията на технологиите и съпътстващите знания като резултат от преките чуждестранни инвестиции. Актуалността на разглежданите проблеми произтича от динамичната външна среда и необходимостта от повишаване на конкурентоспособността на полските предприятия на международните пазари. Сложният и многообразен характер на инвестиционните потоци в световното стопанство са обусловени от процесите на трансформация в страните от Централна и Източна Европа и необходимостта от прилив на иновации в тези икономики. Изследването на същността и структурата на преките чуждестранни значения на предприятията с чужд капитал в полската индустриална структура. Формулирани са изводи от проведено анкетно проучване за ролята на транснационалните корпорации в дифузията на технологии, знания и квалификация.

ОЦЕНКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ

Изследванията на Магдалена Бичковска са насочени към дефинирането на последиците за националната икономика от присъствието на преки чуждестранни инвестиции, които на практика

полските предприятия с транснационалните корпорации. Това е предпоставка за функционален анализ на инвестиционните потоци като носители на нови технологии и свързаните с тях знания и квалификация. Проучената отраслова и териториална структура на преките чуждестранни инвестиции в Полша е основа за практически изводи относно политиката към този важен за страната ресурс. Задълбоченото проучване на поведението на полските предприятия с чуждестранно участие и оценките за технологичния трансфер и неговото място в сътрудничеството между компаниите. Така постигнатите резултати и приноси могат да се оценят в следните аспекти:

- Теоретико-методологичните подходи в изследването на ролята на преките чуждестранни инвестиции в процеса на дифузията технологии, знания и умения, са свързани с дефинирането на основните им характеристики и насоки на приложение. Изведена е ролята на транснационалните корпорации като основен източник на технологични инвестиционни решения и ролята им за формиране на отрасловата структура на националната икономика. Оценени са ползите и пречките за осъществяването на инвестиционни решения в дадената страна. Тези постижения на докторантката могат да се определят като *съществени теоретични приноси в методологията на анализа*.
- Задълбоченото изследване на състоянието на световните инвестиционни потоци в определени региони на световното стопанство са предпоставка за извеждане на дългосрочни тенденции в международния инвестиционен процес. Специално внимание е отделено ролята на транснационалните корпорации за технологичния трансфер чрез инвестиционните потоци. Изследвано е присъствието на чуждестранен капитал в

предприятията на полската икономика и са изведени структурни характеристики на преките чуждестранни инвестиции в Полша. Тези приноси на докторантката могат да се определят като *приложение на научни постижения в разработване на приложни проблеми.*

- За оценка на мястото на транснационалните корпорации в осъществяването на дифузия на технологии, знания и квалификация е разработена анкетна карта и е осъществено проучване на извадка от предприятия с участието на чуждестранен капитал в Полша. Подбрани са показатели за количествени оценки и взаимозависимости между изследваните явления. Систематизираните резултати са основа за формулиране на изводи за императивите при създаването на условия за разпространение на технологии, знания и умения. Тези приноси имат конкретен *научно приложен характер.*

Общата ми оценка е, че представените резултати от направеното изследване в дисертационния труд на Магдалена Бичковска могат да се характеризират като съществени теоретични и научно-приложни приноси. Изведените научни резултати и изводи съответстват на формулираните приноси.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Към разработката нямам критични бележки. Бих отправил препоръка да се развият изследванията на авторката в посока на оценка на обвързването на предприятията в полската икономика с глобалните стойностни вериги, което е пряк резултат от изследваните процеси на инвестиционно свързване на фирмите с транснационалните корпорации

и вноса на междинни стоки в Полша. Оценките за предприятията в граничните региони с Германия са показателни за тези процеси.

Посочените препоръки не се отразяват върху количеството и качеството вече дефинираните резултати и приноси моменти.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на Магдалена Бичковска „ДИФУЗИЯ НА ТЕХНОЛОГИИТЕ – ЗНАНИЯТА – УМЕНИЯТА КАТО РЕЗУЛТАТ ОТ ДИРЕКТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ“ съдържа задълбочени и оригинални научни изследвания със съществен принос в развитието на икономическата теория и практика.. Дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, поради което предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на Магдалена Бичковска научната степен „доктор на науките” по професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Световно стопанство и международни икономически отношения“.

2.10.2019 г.

Гр. Варна

Подпис:

/проф. д-р Емил Панушев/